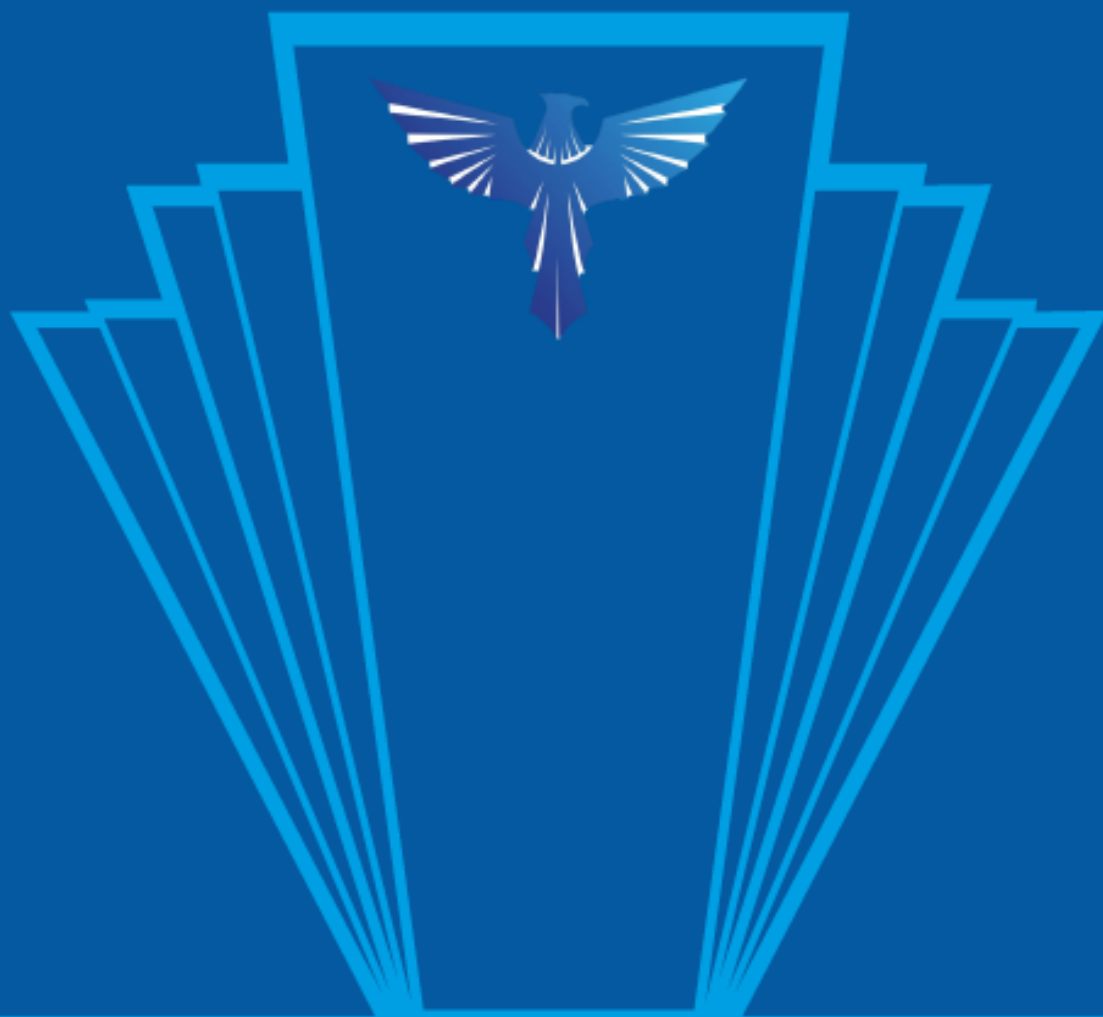

Congrestekst
Jong VLD Congres
De Liberale Feniks
23 Februari 2019

INHOUD

Een liberale blauwdruk voor de 21ste eeuw

1. Inleiding

2. De open samenleving als uitgangspunt

3. Naar een liberale samenleving

4. Een migratiebeleid met een duidelijk kompas

4. Lean government, free people

5. Een duurzame toekomst

6. It's the economy, stupid

Inleiding

1979, het is een bekend jaartal in liberale kringen. Het Congres van Kortrijk vormde de introductie van het Angelsaksisch liberalisme in de Vlaamse politiek en betekende hiermee de definitieve doorbraak van onder meer Guy Verhofstadt en Patrick Dewael. Ze ontketenden een ideologische revolutie die met de publicatie van de latere burgermanifesten werd verdergezet. Het doorbreken van de Belgische bestuurlijke impasse door de vrije marktideologie maximaal toe te passen, werd het nieuwe motto. Het liberalisme zou zich niet alleen als economische theorie maar ook als maatschappijmodel in de vorm van de liberale democratie verder verspreiden over de wereld, en kende met de Val van de Muur en de overwinning op de Sovjet-Unie dermate grote successen dat het einde van de geschiedenis werd aangekondigd.

Ook na 1989 bleven maatschappelijke verschuivingen en grote veranderingen elkaar opvolgen, soms in de vorm van grote 'schokken', soms doorheen stille evoluties onder de waterlijn. De wereld veranderde in de afgelopen drie decennia fundamenteel. We zagen tekenen van wereldwijde spanning waarvan de aanslagen van 11 september 2001 het markant startschot bleken. Tegelijk rolden we een nieuwe industriële revolutie binnen, op een moment dat de gevolgen van de grootste financieel-economische crisis sinds de jaren '30 zich nog steeds laten voelen. Kantelmomenten die tot vandaag doorwerken.

Ze zijn het gevolg van diepgaande veranderingen. Nooit globaliseerde de wereld sneller, werden economische barrières zo snel gesloopt. Nooit werd een eenheidsmunt zoals de euro zo snel gecreëerd of werd een land als China zo snel opgenomen in het internationaal economisch systeem. Globalisering vergroot de taart, rendeert vanuit economisch oogpunt en verdient toegejuicht te worden. Onze wereld kent minder absolute armoede dan ooit, de bevolking heeft snellere en betere toegang tot elementaire welvaart, onderwijs en gezondheidszorg. Maar het brengt ook nieuwe vraagstukken met zich mee. Denk maar aan de-industrialisatie in het Westen, het compenseren van potentiële achterblijvers en het uitdenken van meer internationale politieke governance van deze geglobaliseerde economische systemen.

De grote successen op wereldschaal maakten de smeulende neveneffecten lange tijd onzichtbaar, met stijgende ongelijkheid tot gevolg en de pijnlijke vaststelling dat de motor van de sociale mobiliteit stakt. De belofte om iedereen economische voorspoed te brengen, lijkt moeilijker waar te maken dan gedacht. Objectieve cijfers over de ongeziene maatschappelijke en morele vooruitgang zoals dalende criminaliteit, minder oorlog, minder analfabetisme enzovoorts bieden onvoldoende antwoord voor velen. Combineer dat met migratie- en vluchtelingenstromen die gemakkelijker in een geconnecteerde wereld plaatsvinden en gevoelens van angst en onmacht maken zich al snel meester van vele burgers. Gevoelens die zich ook politiek projecteren en vertalen tegen de heersende liberale paradigma's en wereldorde.

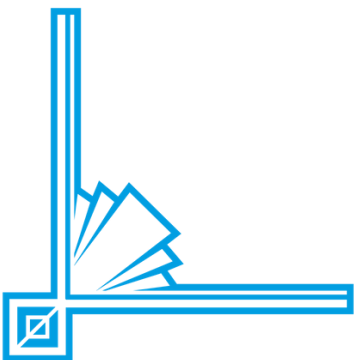
Tegen deze achtergrond zijn we getuige van diepgaande veranderingen die op elkaar inwerken en de komende decennia allesbepalend zullen zijn. En dat voor een stuk vandaag al zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de snelheid waarmee de klimaatopwarming zich zal doorzetten met het risico op een niet-lineair verloop. Niet alleen zullen de gevolgen voor de biodiversiteit en natuur enorm zijn, in combinatie met de gigantische bevolkingsexplosie in Afrika plaatst ze Europa voor een quasi existentiële uitdaging. Dat zal een Europa zijn dat nauwelijks nog

vier procent van de wereldbevolking zal uitmaken en verder zal moeten opboksen tegen een verder verschuivend geopolitiek en economisch machtscentrum richting de Stille Oceaan. Toch hoeft een Europa als perifeer gebied niet het eindresultaat te zijn. Dat is het goede nieuws. We hebben als Europeanen ons lot in eigen handen. We maken de toekomst zelf. Maar zonder actie en een duidelijk kompas zal de politieke chaos van de afgelopen jaren slechts een voorsmaak zijn van wat zal komen. Een risico dat verder wordt vergroot doordat socio-economische ongelijkheid verder dreigt te groeien door digitalisering en robotisering, waarmee de mens niet enkel economisch maar zich ook ethisch en filosofisch dient te positioneren. Wat is onze rol? Onze finaliteit? Kan technologie een noodzakelijk complement zijn voor de uitdagingen op onze weg? Of lonkt het paard van Troje om de hoek?

Kortom, economie, geopolitiek, technologie en ideologie: alles komt samen en zorgt voor een wereld in voortdurende verandering. Een fundamenteel debat is noodzakelijk.

Een debat dat, ook over het liberalisme veertig jaar na het Congres van Kortrijk, niet kan worden uitgesteld. Het status-quo is géén optie in het huidig tijdsgewricht. Waar het liberalisme jarenlang concurreerde met het communisme wat betreft mens-, maatschappij- en wereldbeeld, zijn de breuklijnen vandaag diffuser. Een nostalgisch nationalisme of religieus fanatisme lijkt de enige constante tegenreactie, maar heeft met Trump en Brexit meer weg van nihilisme dan een volwaardig en coherent maatschappijmodel. Het liberalisme is daarom verre van uitgespeeld, maar dient zich wel heruit te vinden. Exact wat deze congrestekst probeert te doen onder de titel: een liberale feniks. Dat begint bij de liberale beginselen opnieuw te enten op de nieuwe 21ste -eeuwse realiteit. De vertaling van beginselen is immers een continue opdracht. Vastroesten in oude dogma's is geen optie, inhoudelijk relativisme evenmin. Vooruitkijken met open vizier dus is de boodschap.

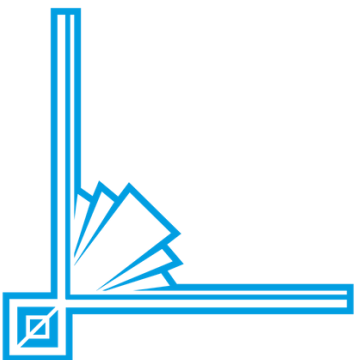

De open samenleving als uitgangspunt

1. Liberalen kijken met een open geest naar de wereld. Dit vloeit voort uit de typische liberale focus op het individu. De meerdere lagen van de identiteit van de mens staat centraal. We verenigen mensen niet tot één deelaspect, en plaatsen hen niet in hokjes. Voor liberalen is het individu de hoeksteen van onze maatschappij. Het waarborgen en beschermen van zelfbeschikkingsrecht en de bijbehorende individuele grondrechten is essentieel en maakt onze samenleving tot een liberale democratie. Zelfbeschikkingsrecht gaat verder dan de persoonlijke invulling van het goede leven. Ook bij thema's zoals euthanasie en abortus staat het zelfbeschikkingsrecht van het individu centraal. Het zelfbeschikkingsrecht moet ten volle kunnen gelden.
2. We verwerpen alle pogingen en tendensen die de individuele rechten en vrijheden proberen in te perken. Rechten en plichten zijn er niet om alleen toe te passen wanneer ze in overeenstemming zijn met je eigen persoonlijke overtuiging. Integendeel, ze gelden gelijk voor alle burgers.
3. We pleiten vanuit dit perspectief voor een overheid die een gelijke afstand houdt ten opzichte van de levensbeschouwingen van haar burgers. Daarom schaffen we ook de publieke financiering van religies af en pleiten we voor een totale transparantie van de private financiering van religieuze instellingen.

Toch pleiten we hiermee niet voor een strikte laïciteit. Een neutrale overheid garandeert immers niet een neutrale dienstverlening of gedachte. Terwijl dat laatste het uitgangspunt moet zijn. Daarom vindt Jong VLD dat ideologische of levensbeschouwelijke tekenen in publieke overheidsfuncties toegelaten moeten worden. Wettelijke feestdagen worden hervormd tot vrij te kiezen en extra in te zetten verlofdagen.

4. Tot slot draagt een open, liberale samenleving privacy hoog in het vaandel. De digitale technologie en hiermee samenhangende datastromen mogen niet misbruikt worden om het belang van privacy teniet te doen. In een open samenleving is er geen plaats voor algemene DNA-databanken, of algemene databanken van ieders vingerafdruk, laat staan voor initiatieven om 'gewenst sociaal gedrag' te beïnvloeden.

Naar een liberale samenleving

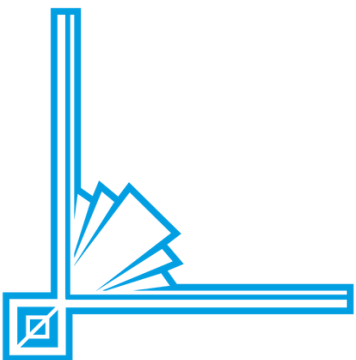
5. Wij staan voor een vrije samenleving waarin elk individu de weg van zijn eigen leven mag kiezen in alle diversiteit. Het vrijwaren van de liberale grondwaarden en universele rechten van de mens is hiervoor essentieel.

6. Om dit bestel te versterken pleiten we ervoor om de grondwet te moderniseren met een grotere klemtoon op de kernconcepten van de liberaal-democratische traditie, in het bijzonder de universele rechten van de mens. Deze worden uitdrukkelijk en geactualiseerd opgenomen in de grondwet en krijgen een centrale plaats. Ook in het onderwijs en ten aanzien van immigranten krijgt dit liberaal grondwettelijk bestel meer aandacht.

7. De individuele vrijheid en het burgerschap hebben een gemeenschappelijke morele grondslag. Je bent vrij om te doen wat je wilt, zolang je daarmee de vrijheid, eigendom en integriteit van een ander niet schaadt. Door dat te respecteren kan iedereen op vrijwillige basis met elkaar samenwerken en zo het algemene en eigen welzijn verbeteren.

7bis. Zonder samenwerking kan een individu niet overleven. Betutteling en bevelen smoren goede initiatieven eveneens in de kiem. Een liberale democratie is daarmee de antithese van het nihilisme en het autoritarisme.

7ter. Deze waarden moeten actief door de burgers verdedigd en uitgedragen worden. Hier ligt een belangrijke rol voor het onderwijs weggelegd, dat burgerschap hoog in het vaandel moet dragen, zonder het op te dringen. Alleen door zelfreflectie en debat, vrij van dwang, kunnen deze ideeën opnieuw ingang vinden bij de jeugd.

Een migratiebeleid met een duidelijk kompas

8. Migratie is inherent aan de mens en van alle tijden. Het is de motor die de mensheid heeft gebracht tot waar ze vandaag staat. Migratie is één van de steunpilaren van het zelfbeschikkingsrecht. Niet voor niets blijken diverse samenlevingen vaak succesvoller op economisch en cultureel vlak.

9. Een succesvolle integratie op het vlak van taal, werk en het zich kunnen settelen binnen een liberaal-democratisch kader vraagt tijd. Een diverse en inclusieve samenleving heeft nood aan een duidelijk en helder wettelijk kader. Nieuwkomers uit landen waar er geen liberaal grondwettelijk bestel bestaat, dat vergelijkbaar is met het onze, moeten met dat bestel kennismaken, bv. via inburgeringstrajecten. De basisdoelstellingen van dat traject zijn dezelfde als die van ons eigen onderwijs

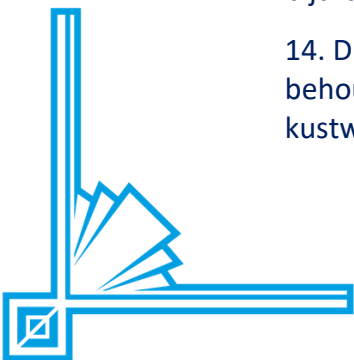
10. Een geordende aanpak is mogelijk, mits meer internationale samenwerking en een duidelijk beleidsmatig onderscheid tussen asiel en migratie.

11. De eerste toegangspoort voor mensen in nood is asiel. Dit valt onder internationale afspraken zoals de Conventie van Genève en de Verklaring van de Rechten van de Mens. Een aanpak op internationaal niveau is daarom essentieel. Iemand in nood en op de vlucht voor vervolging voor zijn of haar politieke overtuiging, ras, geloof of geaardheid dient opgevangen te worden. Dat is een mensenrecht waaraan niet getornd mag worden.

12. De tweede toegangspoort is die van de migratie. We pleiten voor een meer structurele benadering. Zo laten we projecties uitvoeren over de bevolkingsevoluties en stippelen we een jaarlijks target uit van het aantal migranten die we jaarlijks opnemen in onze samenleving. Het Canadees model kan hierbij als voorbeeld dienen. Daarom versterken we ook de arbeidsmigratie en focussen we op de relevantie voor de arbeidsmarkt. Hierbij trachten we migranten ook onmiddellijk in te schakelen in de arbeidsmarkt en verlaten we het vandaag te lineaire model waarbij eerst talenkennis wordt vereist, terwijl het parallel laten lopen van zowel taalintegratie als werkervaring elkaar kan versterken.

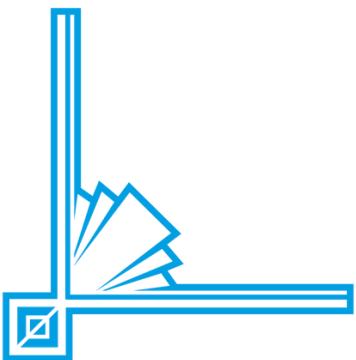
13. Migratie is een verhaal van rechten en plichten. Het parallel lopen van taal en werk is te kort door de bocht. Werken is een vorm van activering maar zonder communicatietaal is arbeid, inzake arbeidsreglement en arbeidsvoorwaarden, niet mogelijk. Werk zit vervat in activering. Migrantinnen zouden meteen ingeschakeld kunnen worden in activeringsprojecten zoals gemeenschapsdienst, vrijwilligerswerk maar ook een tewerkstelling indien communicatie mogelijk is. Taal is een onderdeel van integratie op alle vlakken (o.a. zelfredzaamheid). Activeringsprojecten kunnen bijdragen tot taalontwikkeling en vormen een opstap naar arbeid.

14. Die beleidswijziging heeft ook een Europese component. We pleiten voor het behoud van de Schengenzone en voor het installeren van een duidelijke grens- en kustwacht.

De Dublin Conventie dient hervormd te worden naar een intern Europees matchingsysteem.

15. Tot slot pleiten we voor een Europees aanmeldingssysteem in de desbetreffende landen waarbij vluchtelingen en migranten hun aanvraag kunnen indienen. *Ter plaatse moeten veiligheid en universele mensenrechten gewaarborgd worden.*

Lean government, free people

16. Een liberale samenleving kan enkel duurzaam overeind blijven met 'lean government'. Daarbij streeft de overheid naar een maximale toegevoegde waarde voor haar burgers met zo min mogelijk verspilling van middelen. De overheid staat in dienst van het individu en niet omgekeerd. Het logge, niet-transparante politieke bestuur en overheidsapparaat dient dringend hervormd te worden. Het kerntakendebat staat centraal bij elke hervorming binnen het overheidsapparaat.

17. Liberalen staan sinds jaar en dag steeds aan de zijde van zij die vechten tegen privileges. Liberalen kunnen niet anders dan meritocratische principes voluit verdedigen. Vanuit dit perspectief pleiten we daarom voor een vermindering van de dotaties en een gedeeltelijke afbouw van het Belgisch koningshuis."

18. We voeren een grondige bestuurlijke vereenvoudiging door die vertrekt vanuit een voor liberalen simpele stelling: organiseer de overheid, de bevoegdheden en structuren op een zodanige manier dat ze maximale waarde voor de burgers bieden. En wel op een zodanige manier dat de politieke leiding telkens een directe link heeft met de burgers. Laat dat de definitie zijn voor het federalisme dat wij als jong-liberalen bepleiten, zowel in een Belgische als in een internationale context.

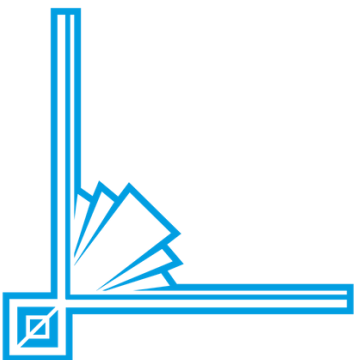
19. We pleiten voor de volledige afschaffing van de provincies en het vrijwillig opgaan van steden en gemeenten in beleidskrachtige stadsregio's.

20. We pleiten daarom bij toekomstige staatshervormingen vooral voor homogenere bevoegdheidspakketten, waar nodig door herfederalisering. We voeren het hiërarchisch principe in dat federale wetten boven regionale decreten gaan, naar analogie van het Duits '*Bundesrecht bricht Landesrecht*'.

21. Voor Brussel pleiten we voor het samengaan van de steden en gemeenten, politiezones en het gewestelijke niveau tot een efficiënt en politiek krachtig 'Brussels Hoofdstedelijk Stadsgewest', met een gegarandeerde vertegenwoordiging van de verschillende gemeenschappen.

22. Om het Belgisch federalisme te versterken pleiten we voor een federale kieskring zodat partijen, verantwoording kunnen afleggen bij de bevolking. In die federale kieskring worden een beperkt aantal leden van de Federale Kamer verkozen. De Senaat schaffen we af.

23. We zijn een sterke verdediger van de representatieve democratie waarbij door deliberatie tot besluitvorming wordt gekomen. We pleiten voor nuttige aanvullingen in de vorm van participatieve democratie zoals een burgerbegroting.

Een duurzame toekomst

24. Klimaatopwarming en duurzaamheid benaderen we vanuit het schadebeginsel. Wanneer onze acties de ander schade, waaronder we ook de biosfeer en de toekomstige generaties rekenen, toebrengen, mogen die acties vermeden of ingeperkt worden en moeten we als liberalen onze verantwoordelijkheid nemen.

25. Dit principe is de basis van een pleidooi voor duurzaam beleid. De ecologische voetafdruk verkleinen is essentieel om klimaatverandering en het verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen. We zetten de transitie naar een circulaire economie in gang. Tegelijk moeten we ervoor zorgen dat de slinger niet doorslaat. We mogen niet toestaan dat de vrijheid van het individu door doorgedreven betutteling, belastingen en regelgeving wordt ingeperkt.

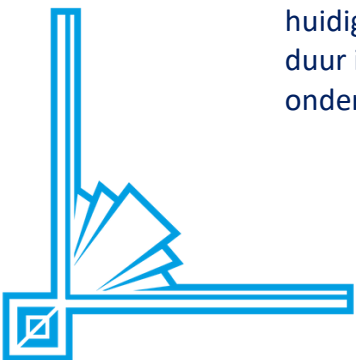
26. We hebben nood aan een leidraad die een consequent duurzaamheidsbeleid uitstippelt, waarin zowel vrijheid als verantwoordelijkheid een belangrijke rol spelen. Die leidraad is het 'Planet, People en Prosperity'-principe. Het model heeft als doel de ecologische pijler, de sociale pijler en de economische pijler te combineren. Enkel wanneer een product, bedrijf of maatregel voldoet aan die drie pijlers wordt het als duurzaam beschouwd. De drie pijlers worden vaak gehanteerd door bedrijven die wensen maatschappelijk verantwoord en/of duurzaam te ondernemen. Ook wanneer de overheid maatregelen uitvaardigt moet zij die aftoetsen aan het 3P-model.

27. Eco-fiscale maatregelen (bv. een gradueel stijgende carbontaks) kunnen enkel ingevoerd worden in combinatie met een minstens even grote verlaging van de personenbelasting. Indien dat niet gebeurt, treffen eco-fiscale maatregelen lagere en middeninkomens disproportioneel hard. Een groene tax shift is dus aan de orde.

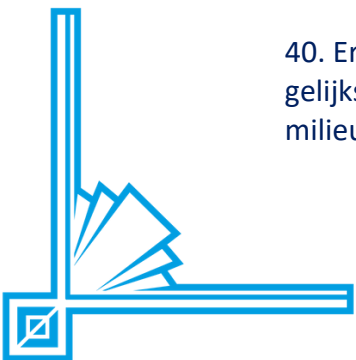
28. Op voorwaarde dat er een daling in de personenbelasting komt, wordt er een gradueel stijgende carbontaks ingevoerd op vervuilende producten. De opbrengst van de carbontaks wordt maximaal geïnvesteerd in maatregelen of acties die duurzaamheid en energiezuinig leven bevorderen.

29. Het volledig fiscaal en parafiscaal voordeel van de bedrijfswagenregeling zal vanaf 2020 enkel nog gelden voor milieuvriendelijke bedrijfswagens zonder CO₂-uitstoot, als keuzemogelijkheid in het verder uit te bouwen mobiliteitsbudget. Voor vervuilende wagens zal het voordeel tussen 2020 en 2025 geleidelijk uitdoven. Zo zorgen we voor een snelle vergroening van ons wagenpark, zonder te raken aan het loonpakket van werknemers. Ook bekijken we de piste om bedrijven fiscaal te belonen die het mogelijk maken dat werknemers meer van thuis uit kunnen werken. Dit kan het file- en uitstootprobleem drastisch verminderen.

30. Jong VLD neemt een pragmatische houding rond kernenergie in. Hoewel de huidige kerncentrales te oud zijn en de bouw van nieuwe gelijkaardige centrales te duur is, moeten alle innovatieve ontwikkelingen op vlak van (kern)energie onderzocht worden op hun potentieel.

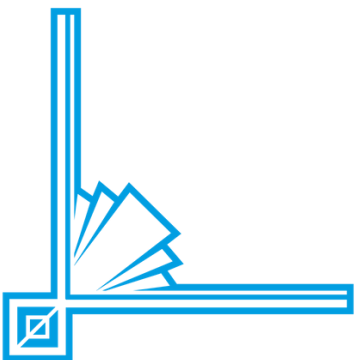
31. Burgerinitiatieven rond hernieuwbare energie moeten worden aangemoedigd. Dankzij de decentrale eigenschappen van hernieuwbare energie kunnen burgers steeds meer participeren in het energiebeleid.
32. De verdere en versnelde uitbouw van de Europese energie-unie moet voor een betrouwbare, betaalbare en klimaatvriendelijke energievoorziening zorgen. Een volledig geïntegreerde interne energiemarkt is daarbij cruciaal.
33. We zetten sterk in op energie-efficiëntie en energieopslag.
34. Jong VLD pleit voor meer onderzoek naar negatieve emissietechnologie (technologie die in staat is broeikasgassen uit lucht te verwijderen) en natuurlijke processen om de meest schadelijke broeikasgassen uit de lucht te verwijderen. Deze technologieën moeten aanvullend gebruikt worden om de klimaatopwarming te beperken tot 1,5 °C.
35. Een goede luchtkwaliteit hangt sterk samen met een betere gezondheid en kan vele gezondheidskosten besparen.
36. We vertrekken van het principe dat afval niet bestaat. De circulaire economie moeten we verder ontwikkelen zodat elke vorm van afval herwerkt kan worden tot een ander product. We zijn voor de invoering van statiegeld.
37. De overheid stimuleert onderzoek naar de productie van alternatieve en groene "building blocks" waarmee de materialen van de toekomst zouden geproduceerd kunnen worden, als alternatief voor industrieën die sterk afhankelijk zijn van niet-hernieuwbare grondstoffen. Daarbij kijken we ook naar de duurzaamheid over de ganse levensloop van goederen: van de grondstoffen, de productie, het gebruik, tot de verwerking na gebruik. De overheid kiest hierbij evenwel geen "winners" of "losers", maar richt zich op het faciliteren van samenwerking tussen private spelers en openbare kennisinstellingen, bijvoorbeeld via de bestaande speerpuntclusters.
38. Het openbaar vervoer wordt door de overheid uitbesteed aan private spelers. Bij de aanbesteding van de overheidsopdracht is de energiezuinigheid van de vervoersmiddelen een doorslaggevend criterium. Binnen de stadscentra worden enkel bussen toegelaten die niet rijden op fossiele brandstoffen. We breken alle monopolies open en nemen zoveel mogelijk regels weg zodat ondernemers gepaste manieren van collectief vervoer kunnen en mogen aanbieden.
39. In mobiliteit wordt duurzaam en efficiënt van A naar B bewegen het centrale uitgangspunt bij alle verplaatsingen. Om files te verminderen voeren we daarom rekeningrijden in. De invoering van het rekeningrijden gaat gepaard met een afschaffing van de jaarlijkse verkeersbelasting.
40. Er moet een Europese strategie komen voor intra-Europees transport: gelijkenschakeling van de tarieven voor spoortransport en het internaliseren van de milieukost in de prijs van alle transportmogelijkheden (o.a. vrachtwagens,

vliegtuigen, dieselschepen en dieseltreinen). Een graduele introductie hiervan moet erover waken dat de sectoren de kans krijgen zich aan te passen.

41. Het gebruik van en het onderzoek naar GGO's (genetisch gemodificeerde organismen) wordt objectief beoordeeld en niet op basis van onredelijkheid uit de landbouw geweerd.

42. Een verdichting van de woonkernen en een algemene optimalisatie van de ruimtelijke ordening wordt aangemoedigd om de bos- en natuuroppervlakte buiten de kernen te vergroten. Jong VLD pleit er daarom voor, om de lintbebouwing een halt toe te roepen en zelfs terug te draaien. Dat kan gebeuren door de steden meer aantrekkelijk te maken voor woon- en werkplaatsen. De steden zelf moeten investeren in een kwaliteitsvolle, sterke hoogbouw zodat het hoge inwonersaantal kan opgevangen worden.

It's the economy, stupid

43. Een duurzame economie vraagt niet alleen naar een terechte groene taxshift zoals aangehaald, ze vraagt ook om duurzame, fundamentele hervormingen om als land en regio economisch welvarend te kunnen blijven. Enkel zo beschikken we over de nodige draagkracht om de transities zoals het klimaat of de vergrijzing het hoofd te bieden. De basis van onze economische orde is de vrije markt waarbij het privaat eigendomsrecht een hoeksteen vormt en maximaal dient beschermd te worden.

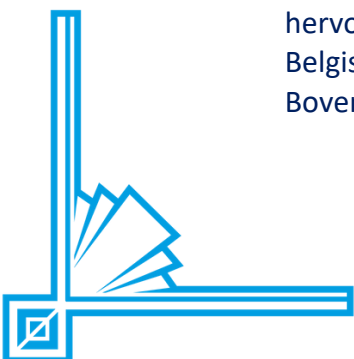
44. Innovatie en technologische vooruitgang dienen in een kenniseconomie zoals de onze centraal te staan. Het is een hefboom voor groei, innovatieve oplossingen en vuurt het noodzakelijke proces van creatieve destructie aan.

45. Dit proces heeft natuurlijk ook neveneffecten. Zo zal de verregaande digitalisering een niet te verwaarlozen impact hebben op de arbeidsmarkt. Toch zal dit niet per definitie leiden tot een arbeidsloze economie. De eerstkomende jaren zal dankzij de vergrijzing eerder de arbeidsmarktkrapte overheersen. Het grootste neveneffect zal dus vooral een vernieuwd arbeidsmarktbeleid zijn. Zeker gezien we wél zeker weten dat digitalisering een effect zal hebben op de gevraagde vaardigheden. Met de juiste vaardigheden worden technologie en werknemers elkaars complement. Dit moet voor ons jong-liberalen het uitgangspunt vormen. Levenslang (dual) leren wordt het motto.

46. In het kader van de arbeidsmarktkrapte en de aanhoudende overheidstekorten moet voor Jong VLD de participatiegraad significant omhoog. De benodigde oplossingen zijn duidelijk: we maken komaf met de te ruime uitzonderingsregimes van vervroegde uittreding en verlagen de kost van arbeid. Dat laatste mag echter niet leiden tot een daling van de koopkracht, deze moet integendeel eveneens aangezwengeld worden. Er rest ons dus maar één weg: de lasten op arbeid moeten naar beneden. Deze inspanning moet rechtvaardig verdeeld worden over werkgever en werknemer. Meer netto voor zij die werken, minder kosten voor de bedrijven. De focus ligt hier bij voorkeur op de laagste lonen. Hier is het positief effect het grootst.

47. We opteren in dit kader voor een grote fiscale hervorming waarbij de focus ligt op het fundamenteel verminderen van de lasten op arbeid. De budgettaire krachten moeten zich bundelen rond dit doel. In lijn met de verlaging van de belastingen, moet er ook gekeken worden naar de staatsschuld. Die moet structureel verlaagd worden tot 60% zodat we in lijn liggen met het Verdrag van Maastricht. Ook pleiten voor een afschaffing van maaltijdcheques, indien het nettoloon van de werknemer stijgt door het wegwerken van de loonhandicap in België.

48. We hervormen daartoe de personenbelasting waarbij de verschillende trappen elkaar minder snel opvolgen en bekijken de mogelijkheden van een verdere hervorming en verlaging van de sociale bijdragen. De verschillende 'koterijen' in het Belgische belastingstelsel, zoals het huwelijkscoëfficiënt, worden afgeschaft. Bovendien verhogen we het belastingvrij minimum tot de armoedegrens.

49. Naast het verminderen van het overheidsbeslag kan de al eerder vermelde vergroening van onze fiscaliteit een antwoord bieden. Het is immers logisch om de negatieve externaliteiten van vervuiling in rekening te brengen, waarbij een goed uitgedachte koolstofbelasting een eerste concreet voorstel is.

50. Bijkomende hervormingen dringen zich op in de woonfiscaliteit waar we pleiten voor een afschaffing van de woonbonus, versterking van eco-vriendelijke maatregelen en de afschaffing van het kadastraal inkomen.

50bis. We houden schoon schip in de vele koterijen die de Belgische fiscaliteit rijk is en streven zo veel mogelijk uniformiteit na in het btw-stelsel.

50ter. Tot slot plaatsen we vraagtekens bij een verdere verlaging van de successierechten gegeven de voor liberalen kenmerkende meritocratische instelling waarbij een economisch beleid gelijke startkansen en sociale mobiliteit moet beogen, en de focus dus beter ligt op het verlagen van de arbeidsbelastingen.

51. De deeleconomie wordt verwelkomend geanticipeerd door een wettelijk kader te creëren. Tegelijkertijd zetten we in op gerichte deregulering zodat de “klassieke” spelers in de markt, zoals taxichauffeurs, op een eerlijke manier kunnen concurreren.

52. Als liberalen zullen we vernieuwing en creativiteit binnen het ondernemerschap steeds ondersteunen. Niet alleen nieuwe duurzame technologieën maar ook nieuwe duurzame verdienmodellen helpen ons de klimaatdoelstellingen te halen.

